

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט גבוה לצדק

בג"ץ 2303/15

לפני: כבוד השופטת א' חיות
כבוד השופט מ' מזוז
כבוד השופטת ע' ברון

העותר: זואר חנקשייב (זיו חן)

נגד

המשיבים: 1. פרקליט המדינה
2. פרקליטות מחוז תל אביב
3. פרקליט מחוז תל אביב
4. היועץ המשפטי לממשלה

עתירה למתן צו על תנאי

בשם העותר:	עו"ד אלעד רט
------------	--------------

פסק-דין

השופטת ע' ברון:

לפנינו עתירה למתן צו על תנאי, שבמסגרתה מבקש העותר כי נורה למשיבים לבוא וליתן טעם מדוע לא יועבר ניהול התיק הפלילי המתנהל נגדו באמצעות פרקליטות מחוז תל אביב, לפרקליטות מחוז אחר. לטענת העותר, פרקליטות מחוז תל אביב ופרקליטיה מצויים בניגוד עניינים ניכר המחייב את פסילתם מלעסוק בענייננו.

רקע כללי

ביום 10.3.2014 הוגש נגד העותר כתב אישום לבית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו (ת"פ 18826-03-14; להלן: התיק העיקרי). כתב האישום הוגש על ידי פרקליטות מחוז תל אביב (פלילי) (להלן: הפרקליטות או פרקליטות מחוז ת"א), ובגדרו הואשם העותר בשני אישומים. על פי האישום המרכזי, פנה העותר למשטרה ומסר מידע כוזב לפיו חגי פליסיאן (להלן: פליסיאן) ביצע את הרצח הנתעב במועדון הבר-נוער בתל אביב

בשנת 2009. נטען, כי העותר עשה כן במכוון ובמרמה כדי להכשיל את החקירה הפלילית שהתנהלה, וכי על יסוד המידע שמסר נכרת בינו לבין משטרת ישראל הסכם עד מדינה במסגרתו קיבל טובות הנאה רבות. עוד נטען, כי במידה רבה על בסיס המידע שמסר העותר, הוגש נגד פליסיאן כתב אישום המייחס לו שני מעשי רצח ועשרה ניסיונות לרצח במועדון הבר-נוער, שבעקבותיו שהה במעצר במשך כ-8.5 חודשים – עד לחזרת המדינה מכתב האישום שהוגש נגדו.

על פי האישום הנוסף, הניע העותר את שלומי פז למסור הודעת שקר ליחידה המרכזית שחקרה את תיק הרצח. זאת, בהמשך למתואר באישום הראשון ועל מנת ליצור רושם מוטעה כי הוא מאוים על ידי בני משפחת פליסיאן (להרחבה בנושא האישומים, ראו החלטת השופט א' שהם בנוגע להסרת צו איסור פרסום לגבי זהותו של העותר) (ע"פ 2137/14 הוצאת עיתון הארץ בע"מ נ' מדינת ישראל (10.4.2014)).

עם הגשת כתב האישום, הגישה הפרקליטות בקשה למעצר העותר עד תום ההליכים. בו ביום הורה בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו על מעצרו של העותר עד להחלטה אחרת (השופט צ' קאפח); וביום 29.5.2014 נעתר בית המשפט המחוזי (סגן הנשיא ד"ר ע' מודריק) לבקשה, והורה על מעצרו של העותר עד תום ההליכים (מ"ת 18794-03-14). ערר שהגיש העותר על החלטה זו – נדחה (בש"פ 3966/14 חנקשייב נ' מדינת ישראל (11.6.2014)); ובהמשך, הוארך מעצרו פעמים נוספות בתשעים ימים, בהסכמה (בש"פ 7918/14 מדינת ישראל נ' פלוני (24.11.2014)); בש"פ 1398/15 מדינת ישראל נ' פלוני (24.2.2015).

ביום 3.9.2014 התקיים דיון בתיק העיקרי, במסגרתו כפר העותר בכל העובדות שיוחסו לו באמצעות סניגורו דאז – עו"ד חי הבר. ביום 20.10.2014 הודיעו הצדדים כי הגיעו להסדר טיעון אשר יוצג בדיון הקבוע ליום 26.10.2014. ואולם במעמד הדיון הודיע העותר כי אינו מודה וכי ברצונו להמשיך את ההליך. בנסיבות אלה ביקש עו"ד הבר להשתחרר מייצוגו, ומבוקשו ניתן לו. ביום 3.11.2014 מונה סניגורו הנוכחי של העותר מהסניגוריה הציבורית; ובהתאם לבקשתו, ביום 9.11.2014 נדחה הדיון לצורך מתן תשובת העותר לכתב האישום. לאחר מכן, הוגשו על ידי העותר בקשות נוספות לדחיית מועד דיון, ונכון למועד כתיבת שורות אלה טרם נקבע מועד חלופי.

למען שלמות התמונה, יוסף כי במסגרת הדיון שהתנהל בתיק העיקרי ביום 10.3.2014 הורה כבוד השופט קאפח על הוצאת צו איסור פרסום שמו של העותר או כל פרט היכול

להביא לזיהויו; וביום 18.3.2014 קבע כי אין מקום לשינוי החלטתו. בהמשך, במסגרת החלטת השופט שהם מיום 10.4.2014 שנזכרה לעיל, הוסר צו איסור הפרסום לגבי זהותו של העותר.

טענתו המרכזית של העותר

לטענת העותר, על אף שהגרסה כפי שהוצגה על ידו חייבת הייתה לעורר שאלות בנוגע למהימנותו, הפעלתו על ידי המשטרה כעד מדינה הייתה בדרך של "כזה ראה וקדש". בתוך כך, המשטרה נמנעה מלברר פרטים רבים "הזועקים לאימות בגרסתו", כלשונו; וכן פעלה בצורה רשלנית שהתבטאה, בין היתר, בהיעדר תיעוד ומעקב על פעולות החקירה שנשלח לבצע. עוד נטען, כי פרקליטות מחוז ת"א היא הגוף שמנחה מבחינה מקצועית את ימ"ר תל אביב, וכי בדומה למשטרה – אך בעוצמה גבוהה יותר – גם הפרקליטות לא ראתה את כשלי החקירה. פיקוח הדוק ואפקטיבי על אופן ניהול החקירה, היה מונע הגשת כתב אישום חמור ורשלני על ידי הפרקליטות נגד פליסיאן, ולמצער לקריסת התיק ולחזרה מכתב האישום בשלב מוקדם בהרבה.

לנוכח האמור טוען העותר, כי במסגרת בירור האשמה שלו בתיק העיקרי, עתיד משפטו – מנקודת מבטו – להתמקד במחדליהן של המשטרה ופרקליטות מחוז ת"א, ובחלקים שהושמטו על ידי הפרקליטות במהלך הכנת כתב האישום נגדו. לפיכך, לשיטתו, הפרקליטות מצויה בניגוד עניינים חריף. כך, בהיותה היחידה הארגונית שהחליטה באופן רשלני על הגשת כתב אישום נגד פליסיאן, ומשום ששיקול דעתם של עובדיה צפוי לתפוס חלק מרכזי במסגרת בירור התיק העיקרי. עוד מציין העותר, כי ככוונתו לזמן כעדת הגנה את הפרקליטה שהגישה בפועל את כתב האישום נגד פליסיאן, ויתכן שגם גורמים נוספים.

בנסיבות אלה, מבקש העותר כי התיק העיקרי יועבר מפרקליטות מחוז ת"א לניהולה של פרקליטות מחוז אחר. העותר מציין כי גם העברת התיק לא תרפא לחלוטין את ניגוד העניינים לכאורה שכן כלל פרקליטויות המחוז הן חלק מפרקליטות המדינה, אולם לשיטתו יהיה בכך כדי להפחית בצורה ניכרת את עוצמתו, עד לדרגה סבירה.

מיצוי הליכים

כנטען בעתירה, ביום 12.1.2015 פנה טלפונית הסנגור הציבורי המחוזי, עו"ד ד"ר אלקנה לייסט, למשיב 3 – פרקליט מחוז תל אביב, בבקשה כי הפרקליטות תשקול להעביר את התיק לפרקליטות מחוז אחר. על פי הנטען, השיב פרקליט המחוז בשלילה לבקשה.

בהמשך, ביום 15.1.2015 פנה העותר לפרקליט המדינה, מר שי ניצן, בבקשה דומה. ביום 3.3.2015 נדחתה הבקשה, תוך שנטען כי הבקשה לוקה בשיהוי רב ואין בהחלפת סניגוריו של העותר כדי להצדיק זאת. לגופם של דברים נטען, בין היתר, כי החקירה נגד פליסיאן לוותה כל העת על ידי פרקליט המדינה דאז, שאף אישר באופן אישי את הגשת כתב האישום נגד פליסיאן. על כן, אין מדובר ב"תיק פרטי" של פרקליטות מחוז ת"א המקיים חשש לניגוד עניינים כלשהו, אלא בתיק של פרקליטות המדינה בכללותה, המטופל על ידי הגורמים הבכירים ביותר. בהתאם לכך, נטען כי לא נמצא כל פגם בעובדה שעניינו של העותר מנוהל בפרקליטות מחוז ת"א – אותה פרקליטות אשר הגישה את כתב האישום נגד פליסיאן.

דיון והכרעה

לאחר עיון בעתירה ובנספחיה, הגענו לכלל מסקנה כי דין העתירה להידחות על הסף מחמת קיומו של סעד חלופי. אמנם, הליכי הבדיקה, החקירה והאישום המרכיבים את ההליך הפלילי כוללים גם היבטים מנהליים, ועל כן נתונים במקרים מסוימים לביקורת שיפוטית של בית משפט זה (בג"ץ 3406/91 בבלי נ' היועץ המשפטי לממשלה, פ"ד מה(5) 1, פסקה 10 (1991); בג"ץ 6165/14 פלוני נ' פרקליט המדינה, פסקה 11 (2.1.2015)). ואולם, מדובר בסמכות שבשיקול דעת. הלכה פסוקה היא כי בית משפט זה לא יתערב בהליכים פליליים המתנהלים בבתי המשפט בערכאות הדיוניות, אלא במקרים חריגים ונדירים שבהם מועלית טענה ממשית בדבר חוסר סמכות או מתגלית תופעה קיצונית של שרירות בתחום שהוא בעל מאפיינים מנהליים מובהקים (בג"ץ 2484/04 ניסנביץ נ' הרכב בימ"ש מחוזי בראשות השופט צבי סגל, פסקה 4 (14.3.2014); וראו גם: בג"ץ 2522/02 עטיה נ' בית המשפט המחוזי כבוד השופט משה גל, פסקה 4 (24.4.2002); ובג"ץ 4291/14 גפסו נ' פרקליטות מחוז צפון, פסקה 6 (28.10.2014)).

בהיעדר טעמים מיוחדים כאמור, דרך המלך להעלאת טענות בדבר פגמים שנפלו במסגרת הגשת כתב אישום (כולל שלב החקירה), הינה ההליך הפלילי. במסגרת ההליך הפלילי, באפשרותה של הערכאה הדיונית להידרש לחוקיות פעולותיהם של

גורמי התביעה; ומלבד טענות המכוונות ישירות נגד האישום הפלילי, מוסמכת היא לדון אף בטענות המכוונות נגד התנהלותן של רשויות האכיפה. בכך, לא זו בלבד שיימנע הצורך מפיצול הדיון וניהול שני הליכים נפרדים – אלא במקרה שבו השאלות המתעוררות כרוכות בבירור מחלוקות עובדתיות, בידי הערכאה הדיונית מצויים הכלים המתאימים לבררן (בג"ץ 9131/05 ניר עם כהן ירקות אגודה שיתופית חקלאית בע"מ נ' מדינת ישראל/משרד התעשייה המסחר והתעסוקה, פסקאות 4-5 (6.2.2006); בג"ץ 9141/05 סנקר נ' משטרת ישראל, פסקה 4 (20.10.2005)).

בענייננו, לא ראינו מקום לחרוג מן הכלל האמור. ככל שהעותר עומד על טענתו בדבר ניגוד עניינים לכאורה של פרקליטות מחוז ת"א, עליו להביאה בפני בית המשפט שבו מתנהל התיק העיקרי. מדובר בטענה שהכרעה בה דרושה בירור עובדתי וראייתי. העותר לא הציג כל טעם מדוע על בית משפט זה בשבתו כבית משפט גבוה לצדק להתערב בניהול התיק העיקרי בענייננו, שעה שקיים לו סעד חלופי להעלאת טענותיו. למותר לציין, כי אין בפסק דין זה כדי להביע עמדה כלשהי לגופן של טענות העותר.

העתירה נדחית אפוא. בנסיבות העניין ומשלא נתבקשה תגובת המשיבים, אין צו להוצאות.

ניתן היום, י"ח בניסן התשע"ה (7.4.2015).

ש ו פ ט ת

ש ו פ ט

ש ו פ ט ת